

Flabede fruentimmere i fængsel

Af cand.mag.hist. og leder af Nørd Tours Nina Søndergaard

Prostitutionsdebatten raser igen, og en ofte hørt ytring er ”ville du ønske at din datter var prostitueret?” Muligvis ikke, men når det gælder slægtsforskning, er det bestemt ønskeligt at ens formoder var prostitueret. For så er der nemlig guf at komme efter i arkiverne. Endnu bedre bliver det hvis hun både led af en kønssygdom og autoritetsproblemer!

Der var godt styr på de prostituerede, da de stod både i politiets registre over offentlige fruentimmere (Rigsarkivet) og i politiets registerblade (ofte under forkortelsen off. frt.). Registerbladene er i færd med at blive indtastet af frivillige. Det er et kæmpe arbejde som er nyttigt for en lang række personer, ikke kun slægtsforskere, men også historikere, guider og andre.

Prostitutionstur

Det var nemlig med afsæt i søgninger i [politiets registerblade](#) at jeg lavede en byvandring med prostitution som tema. For alle interesserede i Københavns historie omkring 1900 er politiets registerblade guld værd, og altså også for byvandrere.

Der er ca. 500 offentlige fruentimmere nu i databasen på nettet. Her kan man blandt andet træffe en kameliadame, da sygeplejersken [Camelia Camilla Hansine Margrethe Wittendorf](#) fra Viborg også ernærede sig ved prostitution. Også den farverige [Gustav Emil Christian Beckmann](#) kan man se her, da han udover at være kelner, spiller og tatovør også var alfons og bondefanger!

Venerisk på Vestre Hospital

De uheldige prostituerede med en kønssygdom blev anført i [patientprotokollerne](#) på [Stadsarkivet](#), hvor man også kan se deres adresser og lidt om deres økonomiske situation. Derudover var der [Bog over disciplinære foranstaltninger 1886-1906](#).

Protokollerne stammer fra [Vestre Hospital](#), det var et specialhospital opført 1886 for at behandle prostituerede kvinder med en kønssygdom. Dengang var det i næsten landlige omgivelser og de havde et flot vue udover Øresund og med Amager som en fjern grøn ø.

Arkitekten var Vilhelm Valdemar Petersen (1830-1913) som også tegnede Søtorvet og Videnskabernes Selskab. Han indrettede både vaskerum, kontorer og en arrest, altså et fængsel i selve hospitalet.

Her kunne de kåde, uartige, ulydige, opsætsige offentlige fruentimmere køle af. At det sikkert har været besværligt at styre de egensindige kvinder kan ses af den fascinerende bog over straffene.

De fik frataget deres korrespondance eller kom i mørk arrest i 24 timer som det hændte for [Vilhelmine Antonie Samuelson](#) den 26. november 1888. Hun havde omtalt overlægen i uforskammede vendinger.

Kun få stjal, hvilket tyder på en vis søstersolidaritet blandt de prostituerede, men de slog hinanden og de nægtede at lade sig behandle. En var 'modvillig til at udføre pålagt husgerning' – og at mukke over skurekosten kostede en tur i brummen.

Damerne var næsvise, uterlige, driller stuekonerne, to lavede 'griseri på Closettet', men den bedste var nok Jensine Marie Petersen der den 30. november 1889 fik 48 timers mørk arrest for at have fået de andre til at synge på sovestuen efter sengetid. Så sjovt måtte man altså ikke have det på et hospital!

Vi andre må heldigvis gerne more os, og det kan man gøre på en prostitutionstur, som er en byvandring om prostitutionen i København 1874-1906. Turen tager en god times tid og går i ring fra Rådhuspladsen. Her standser vi selvfølgelig ved hospitalet, men skal også høre om Midnatsmissionen, alfonsler, grevinder og politiets rolle. Se mere på <http://nerdtours.dk/prostitutionstur/>